

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 24-06-29124 נ' (עציר)

כבוד השופט אינאס סלאמה

לפני

מדינת ישראל

העוררת

ע"י פרקליטות מחוז חיפה

נגד

מוחמד ג'בארין (עציר)

המשיב

ע"י ב"כ עוה"ד מאיסנה מוראני

החלטה

1. לפניי ערר המדינה על החלטת בית משפט השלום בחיפה במ"ת 11189-11-23 מיום 13.6.2024, בגדרה הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב מס' 1 (להלן: "המשיב") בפיקוח אלקטרוני ובפיקוח אנושי של אחד מהמפקחים שאושרו, לצד איסור שימוש ברשת האינטרנט.

אקדים אחרית לראשית ואומר, שדין הערר להידחות.

ההליך בבית משפט קמא

2. נגד המשיב ונגד אדם נוסף, אחמד כליפה (להלן: "כליפה") (שניהם ביחד ייקראו להלן: "המשיבים"), הוגש ביום 6.11.2023 לבית המשפט קמא, כתב אישום המייחס להם עבירות של הזדהות עם ארגון טרור (עבירה לפי סעיף 24(א)(1) לחוק המאבק בטרור, השתע"ו-2016 (להלן: "חוק המאבק בטרור") + 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") והסתה לטרור (עבירה לפי סעיף 24(ב)(2) לחוק המאבק בטרור + 29 לחוק העונשין).

3. על פי הנטען בכתב אישום שהוגש נגדם, הובילו המשיבים בעיר אום אל פחם ביום 19.10.2023 בשעות הערב, תהלוכה אשר במהלכה קראו, תוך שימוש במגאפון, קריאות בשפה הערבית, עליהן חזר קהל המשתתפים שמנה בין 200 ל-300 איש, וזאת במשך למעלה מ-30 דקות ובהן "קריאות ישירות לביצוע מעשה טרור, וכן דברי שבח, אהדה ועידוד למעשה טרור, תמיכה והזדהות עמו, ועל פי תוכנו של הפרסום והנסיבות שבהן פורסם יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה טרור, ובנוסף קריאות שיש בהן דברי שבח, תמיכה, אהדה והזדהות עם ארגון הטרור חמאס".

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 24-06-29124-נ' (עציר)

4. במקביל לכתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המשיבים עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינם. בבקשה נטען, בין היתר, כי קיים יסוד סביר לחשש שהמשיבים יסכנו את בטחון הציבור, ושמסוכנותם אינה ערטילאית אלא קונקרטיה ואישית, בשים לב לכך שהמשיבים פעלו באופן שיטתי בדרך של הסתה חמורה לטרור.

5. בהחלטתו מיום 21.11.2023 קבע בית המשפט קמא, כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת האמור בכתב האישום, וכי נוכח "מהות המעשה ו"מיהות העושים", קיימת "עוצמה גבוהה של מסוכנות לביטחון הציבור". בית המשפט קמא הורה על קבלת תסקירים מטעם שירות המבחן וזאת לצורך בחינת חלופת מעצר, שכן לדידו של בית המשפט קמא, גם לאחר שנקבע כי קיימות ראיות לכאורה וכי קיימת עילת מעצר, אין בית המשפט "פטור מלבחון אפשרות שחרור המשיבים לחלופה, שתוכל לאיין במידה סבירה את המסוכנות הנשקפת מהם".

בענייננו של המשיב קבע בית המשפט קמא בהחלטתו, כי נדרשת חלופה מרוחקת ובפיקוח הדוק, לאחר שהיא תבחן על ידי שירות המבחן.

6. בתאריך 27.12.2023 הוגש תסקיר המעצר בענייניו של המשיב. בתסקיר צוין, בין היתר, כי קיים סיכון משמעותי להישנות מעשים עוברי חוק, במיוחד במצבים של הסלמה ביטחונית. שירות המבחן התרשם, כי נסיבות מעצרו של המשיב ועברו הפלילי, מצביעים על נטייה לתגובה אקטיבית ומתריסה במצבים אותם הוא מפרש כפגיעה בזכויות של האוכלוסייה עמה הוא מזדהה וכמאיימים על אמונותיו, ובמצבים אלו, הוא עלול לפעול באופן אימפולסיבי ופוגעני.

עוד העריך שירות המבחן, כי החלופה המוצעת אינה מכילה פיקוח אנושי מתאים ואינה יכולה להפחית את הסיכון. משכך, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה על שחרור "מבית המעצר".

7. בשים לב להתרשמות שירות המבחן, המליץ בית המשפט קמא למשיב להציג מערך פיקוח חלופי אשר יבדק על ידי שירות המבחן, ובתאריך 9.1.24 הוגש תסקיר משלים על ידי שירות המבחן, לפיו, מערך הפיקוח שהוצע לא נמצא מתאים. בהמשך, וגם לאחר ששמע את המפקחים המוצעים בדיון מיום 10.1.24 לא מצא בית המשפט קמא כי יש בכוחם לבצע את משימת הפיקוח.

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 24-06-29124-נ' (עציר)

משכך, בהחלטתו מיום 16.1.24, קבע בית המשפט קמא, כי אין בחלופה שהוצעה כדי להשיג את מטרות המעצר ולאין במידה סבירה את המסוכנות הנשקפת מן המשיב לביטחון הציבור, ולכן הורה על מעצרו עד תום ההליכים נגדו.

8. להשלמת התמונה אציין, כי בעניינו של כליפה, הורה בית המשפט קמא ביום 11.1.2024 על הסבת מעצרו מאחורי סורג ובריח, למעצר באיזוק אלקטרוני, לאחר שקבע כי יש בכך כדי לאיין את מסוכנותו, וכאשר החלופה שהוצגו בעניינו היא חלופה ראויה שיש בה כדי להוות מערך פיקוח אפקטיבי. בכך, בית המשפט קמא עשה אבחנה בין שני המשיבים נוכח העדר עבר פלילי של כליפה וכמי שאינו בעל דעות אידיאולוגיות קיצוניות.

על החלטה זו של בית המשפט קמא הוגש ערר לבית המשפט המחוזי שהתקבל, אך בהמשך קיבל בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור שהגיש כליפה והורה על מעצרו באיזוק אלקטרוני בתנאים, חלף המעצר מאחורי סורג ובריח (בש"פ 789/24 **כליפה נ' מדינת ישראל**) (8.2.2024) (להלן: "עניין כליפה").

הבקשה לעיון חוזר

9. בתאריך 7.5.2024 הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר בעניינו, היא הבקשה במסגרתה ניתנה ההחלטה מושא ערר זה. בבקשה טען המשיב, בין היתר, כי הוא "נמצא מאחורי סורג ובריח כבר למעלה מחצי שנה בשל אמירות אותן קרא במהלך הפגנה שהתקיימה ביום 19.10.2023", כאשר "זהו המקרה היחיד מאז חקיקת חוקי היסוד לזכויות אדם שבו אדם נמצא במעצר אך ורק בשל סיסמאות שנקראו במהלך תהלוכה למשך תקופה כזו ארוכה שכבר חופפת את מתחם הענישה בשל עבירות אלה, באם יורשע".

לפי המשיב, חלוף הזמן והתארכות ההליכים, יחד עם "תנאי המעצר הקשים בהם הוא מוחזק לרבות אי מתן אפשרות למשפחתו לבקרו, פסיקות של בתי המשפט שניתנו לאחרונה בענייני עבירות הביטוי", וכן שינוי הנסיבות לעניין הפגנות ועצרות מאז מעצרו, לצד נסיבותיו האישיות של המשיב, כל אלה מצדיקים עיון מחדש בהחלטה להותירו במעצר מאחורי סורג ובריח.

10. בתאריך 20.5.2024 קיים בית המשפט קמא דיון בבקשת המשיב, בסופו הורה על הגשת תסקיר מעצר משלים מטעם שירות המבחן, וזאת "על מנת לבחון חלופה אחרת שהוצעה כעת מחוץ לאום אל פחם". שירות המבחן התבקש "להתייחס לאפשרות מעצר בפיקוח אלקטרוני" של המשיב מחוץ לאום אל פחם ובפיקוח מפקחים שיוצגו בפני שירות המבחן.

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 24-06-29124 נ' (עציר)

עוד התבקש שירות המבחן להתייחס לשאלה האם בתקופת המעצר מאז החלטת בית המשפט קמא מחודש ינואר 2024 פחתה המסוכנות הנשקפת מהמשיב.

11. ביום 31.5.2024 התקבל תסקיר המעצר המשלים עליו הורה בית המשפט קמא, שגם במסגרתו נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה על שחרור המשיב "מבית המעצר ולא על מעצרו בפקא"ל". שירות המבחן ציין, כי אמנם מעצר בפיקוח אלקטרוני יכול לאפשר בקרה אפקטיבית אחר מילוי תנאי מעצר הבית, אך אין באפשרותו להתמודד עם מצבי סיכון פוטנציאליים הקשורים לאופי קשריו החברתיים של המשיב, התנהלותו במרחב החברתי והתנהלותו מצבים טעונים שיכולים לבוא לידי ביטוי גם בעתיד, נוכח תפיסותיו ועמדותיו כפי שפורט בתסקיר. שירות המבחן הוסיף וציין, כי לא התרשם מהפחתה במידת הסיכון הנשקף מהמשיב. עוד הזכיר שירות המבחן את מאפייני אישיותו של המשיב, כפי התרשמותם ממנו, "כאדם עם קשיים ניכרים בקבלת סמכות ובקבלת גבולות החוק, במיוחד במצב הביטחוני הבלתי יציב השורר כיום במדינה".

12. ביום 4.6.2024 קיים בית המשפט קמא דיון במהלכו, בין היתר, נחקרו שלושה מפקחים והתבקשה חוות דעת מנהלת הפיקוח האלקטרוני בדבר היתכנות הפיקוח האלקטרוני במקום המוצע בכפר זלפה. על פי חוות הדעת שהתקבלה, אין מניעה מהצבת פיקוח אלקטרוני בכפוף להתאמות.

במסגרת הדיון הנ"ל, ניתנה לעוררת שהות לצורך מתן עמדה בנוגע לאפשרות מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני. עמדה זו הוגשה ביום 9.6.2024 ובה הודיעה העוררת על אי הסכמתה למעצר כאמור. זאת, "בשים לב להמלצת שירות המבחן, עברו הפלילי ועמדתה לענישה מחמירה אשר לא הולמת נכון לעת הזו את תקופת מעצרו".

ההחלטה מושא הערר

13. בהחלטתו מיום 13.6.2024, היא ההחלטה מושא ערר זה, ולאחר שסקר את תולדות ההליך על גלגוליו השונים, לרבות תסקירי המעצר וטיעוני הצדדים, שוכנע בית המשפט קמא "כי ניתן להשיג את מטרות המעצר בתנאים שפגיעתם בחירותו של המבקש [המשיב - א' סי'] פחותים מזו של המעצר וזאת באמצעות הסבת מעצר למעצר בפיקוח אלקטרוני".

14. בכגון דא, בית המשפט קמא לא מצא לדון מחדש בראיות לכאורה, כאשר לא חל כל כרסום בעניין זה. לדידו, העובדה כי קיימות ראיות נוספות לפיהן ההפגנה בה נאמרו האמרות המיוחסות למשיב, הייתה הפגנה בתמיכה להפסקת המלחמה בעזה, אינה רלוונטית לעצם היות האמרות בעלות תוכן מסית.

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 24-06-29124 נ' (עציר)

15. לא כך הם פני הדברים באשר לשינוי הנסיבות. בעניין זה סבר בית המשפט קמא, כי בחלוף שמונה חודשים מאז מעצרו של המשיב, "אכן קיים שינוי בנסיבות המצדיקות עיון מחדש בהחלטת מעצר עד תום ההליכים".

לפי בית המשפט קמא, המשיב "עצור, כאמור 8 חודשים, אך משפטו בתיק העיקרי לא התקדם וזאת בעיקר נוכח החוק בדבר קיום דיונים בהיוועדות חזותית בהשתתפות עצורים, אסירים וכלואים (הוראות שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2023 (להלן: "הוראות השעה" - א' ס'). בהתאם לאמור בחוק, מחד לא ניתן להביא את המבקש (המשיב - א' ס') פיזית לדיונים בבית המשפט, למעט מקרים חריגים ביותר, ומאידך ללא הסכמת המבקש (המשיב - א' ס') לא ניתן לשמוע דיוני הוכחות כאשר המבקש לא מובא פיזית לבית המשפט. החוק כאמור הוארך נכון להיום עד אמצע חודש אוגוסט, ומכאן ברור כי במידה והמבקש (המשיב - א' ס') ימשיך להיות עצור, משפטו לא יתחיל להישמע עד חודש ספטמבר, דהיינו כ- 11 חודשים מעת מעצרו".

16. ביתה משפט קמא היה ער לסיכון עליו הצביע שירות המבחן בדבר "הסיכון להישנות עבירות" מצדו של המשיב. אך באותה נשימה ציין, כי הגם שקיים סיכון כאמור, "הרי שבדומה לשותפו לביצוע העבירות, כאשר מוצג מערך פיקוח ראוי ובהרחקה מעיר אום אל פחם, ניתן לאיין במידה סבירה את הסיכון הנשקף" מהמשיב.

לטעמו של בית המשפט קמא, "האיזון שיש לערוך בשים לב להימשכות ההליכים", נוטה להסבת המעצר של המשיב מאחורי סורג ובריח למעצר בפיקוח אלקטרוני.

17. בית המשפט קמא הדגיש, "כי הגם שהמדינה הצהירה כי בכוונתה לעתור לעונש חמור בתיק זה, המתחמים אותם ביקשה המדינה עד כה בגין ביצע עבירות דומות, כאשר מדובר באירוע אחד הוא מתחם המתחיל ב- 6 חודשי מאסר, ובחלק מהמקרים כאשר דובר בקריאה ישירה ב- 9 חודשי מאסר". בית המשפט קמא אינו מתעלם מהעובדה כי המשיב "במהלך האירוע אמר מספר אמרות, אך לכאורה מדובר באירוע פלילי אחד ובהתאם אף לא יוחס למבקש (למשיב - א' ס') ריבוי עבירות". בית המשפט קמא הפנה למספר תיקים בהם קבע את מתחם העונש ההולם, על מנת ללמד על הענישה הצפויה למשיב, אם יורשע בדיון.

משכך, המשיך בית המשפט קבע, "עלול להיווצר מצב בו המבקש יישאר עצור תקופה העולה בצורה משמעותית על העונש לו הוא צפוי בסיום ההליך במידה ויורשע".

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 29124-06-24 נ' (עציר)

18. לא זו אף זו, ובכל הנוגע למערך הפיקוח, קובע בית המשפט קמא מפורשות, כי "בשונה מהתרשמות שירות המבחן, שמעתי את המפקחים המוצעים והתרשמתי מהם כאנשים אחראיים, המגנים את מעשי המבקש (המשיב - א' ס') ומבינים היטב את האחריות המוטלת עליהם במידה ויאושרו להיות מפקחים על המבקש (המשיב - א' ס') במעצר בפיקוח אלקטרוני וזאת לצד ערבויות כספיות משמעותיות. יצוין כי אף ב"כ המשיבה לא מצא דופי במערך הפיקוח שהוצע.

זאת ועוד, הפיקוח האלקטרוני במקרה זה הוא פיקוח חיצוני אפקטיבי, בשים לב לעובדה כי בשונה מהמקרים האחרים, ההסתה בוצעה, לכאורה, במהלך הפגנה ולא במרשתת. כך שהרחקה של המבקש (המשיב - א' ס') מעיר אום אל פאחס, שם יש לו השפעה בקרב בני עירו, עם גבול חיצוני ברור של פיקוח אלקטרוני ופיקוח אנושי ראוי יכול לאיין במידה סבירה את המסוכנות הנשקפת ממנו".

בית המשפט קמא לא התעלם מהעובדה כי לחובת המשיב מספר הרשעות קודמות, יחד עם זאת, צוין, כי עד כה המשיב מעולם לא ריצה מאסר מאחורי סורג ובריה, ומכאן שוכנע בית המשפט קמא, "כי תקופה של 8 חודשים בהם היה עצור בתיק זה, בתנאי כליאה קשים, הגם שהם חוקיים, מהווה גורם מרתיע משמעותי".

19. נוכח כל האמור, הורה בית המשפט קמא כי המשיב ישהה בפיקוח אלקטרוני בכתובת מגורים בכפר זלפה, בפיקוח של אחד משלושת המפקחים שנחקרו בבית המשפט קמא. עוד נאסר על המשיב לעשות שימוש ברשת האינטרנט ובטלפון סלולרי, למעט טלפון שאינו חכם שאינו מחובר לרשת האינטרנט. עוד הוחלט על עיכוב יציאתו של המשיב מהארץ, לצד ערבויות נוספות בדמות הפקדה כספית, חתימה על התחייבות עצמית וחתימה של כל אחד מהמפקחים על ערבות צד ג'.

טענות הצדדים בערר

20. העוררת ממאנת להשלים עם החלטת בית המשפט קמא. בהודעת הערר שהגישה, טוענת העוררת, כי שגה בית המשפט קמא בהחלטתו לעצור את המשיב באיזוק אלקטרוני. זאת, בשים לב לעבירות החמורות המיוחסות לו בכתב האישום, תוך שהמעשים שביצע בצוותא חדא עם כליפה "מלמדים על המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו, המתעצמת פי כמה נוכח עיתוי הפרסומים. התנהגות זו של משיב 1 אשר משמש כפעיל חברתי שלהתנהלותו השפעה משמעותית על הציבור- מדברת בשם עצמה, ומעידה על מסוכנותו כלפי הציבור הרחב אשר לא מאפשרת שחרור לחלופה, ובכלל זאת מעצר בפיקוח אלקטרוני".

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 29124-06-24 נ' (עציר)

21. העוררת הפנתה לעובדה כי מדינת ישראל נמצאת בעיצומה של לחימה קשה, לאחר מתקפת טרור אכזרית שגבתה את חייהם של מאות אזרחים ואנשי כוחות הביטחון. בכגון דא, פרסומים מסוכנים דוגמת אלה שהפיצו המשיבים מקימים סיכון רב עד מאוד לליבוי שנאה, אלימות, טרור ופגיעה בביטחון המדינה תמיד, וזאת ביתר שאת בהיותם מובילים חברתיים בעלי השפעה על דעת הקהל. על אחת כמה וכמה, מתעצם הסיכון בהינתן האווירה הטעונה והנפיצה אשר שררה ועוד שוררת היום בקרב הציבור כולו.
22. העוררת טוענת עוד, שקיומו של מצב ביטחוני סוער ונפיץ במדינה מהווה נתון המגביר את המסוכנות, על אחת כמה וכמה משמעושי של המשיב ממוקמים ברף העליון של תיקי ההסתה. נטען, כי כפי שנקבע בעניין כליפה, למשיב הרשעות קודמות, בפרט הרשעה משנת 2023 בגין הפרת הוראה חוקית, וזאת להבדיל מכליפה. "במצב דברים זה, לא ניתן לתת אמון במשיב בל יפר את תנאי מעצרו, לא בגלל מערך הפיקוח, ראוי ככל שיהיה, אלא לאור מאפייניו האישיותיים ועברו הפלילי, כמי שזו לא הסתבכותו הראשונה עם החוק".
23. העוררת הפנתה לתסקיר המעצר, בו גם שירות המבחן התרשם ממאפייניו האישיותיים של המשיב. לפי העוררת, שגה בית המשפט קמא עת לא נתן משקל הולם לאמור בתסקיר. העוררת סבורה כי לא ניתן לתת אמון במשיב וכי לא קיימת חלופה למעצרו הממשי, נוכח אותם מאפיינים אשר על בסיסם העריך שירות המבחן את מסוכנותו.
24. בדיון שנערך לפניי, חזר ב"כ העוררת על נימוקי הערר והדגיש, כי הנימוק המרכזי שעליו ביסס בית המשפט קמא את נימוקיו למעצר באיזוק אלקטרוני הוא עניין העונש. דא עקא, שהעוררת סבורה שמדובר במקרה חמור וקיצוני שאין להשוות בינו לבין מקרים של הסתה ברשת, כך שהמדינה תעתור למתחם שלא יפחת מ-18 חודשים. עוד נטען, כי ההליך העיקרי אמנם "תקוע", שכן מלבד הליכים מקדמיים לא התקיימו דיונים מהותיים בשל הוראת השעה האוסרת להביא אסירים ביטחוניים לבית המשפט, כאשר המשיב אינו מסכים לקיים דיונים בהם יישמעו עדים ללא נוכחותו הפיזית. עוד הפנה ב"כ העוררת לתסקיר המעצר "השלילי", וציין, כי גם אם "החלופה ראויה, אם לא ניתן לתת אמון במשיב עצמו אף חלופה לא תעזור", כך שלא ניתן לשחררו לשום חלופה.
25. ב"כ המשיב ביקשה לדחות את הערר תוך שסמכה את ידיה על החלטת בית המשפט קמא, שהינה החלטה מנומקת, תוך שהשופטת קמא "מכירה את התיק מאוד טוב, קיימנו מספר רב של דיונים בתיק זה ומכירה את חומר הראיות ויצא לה להתרשם אישית מהנאשם וגם מהמפקחים".

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 24-06-29124 נ' (עציר)

נטען, כי לעוררת למעשה אין טענות נגד החלופה, כך שלכל הדעות מדובר בחלופה מתאימה. מבחינת מסוכנות, מדובר ב"עבירת ביטוי, עבירה שקודם כל הגבולות שלה אינם ברורים", כאשר הטיעון בתיק העיקרי הינו כי מדובר "באמרות שאינן פליליות ומפה התעקשות הנאשם על חפותו". עוד נטען, כי מדובר בעבירות שיש להתייחס אליהן בזהירות הראויה, שעה שאין לצדן חזקת מסוכנות. "נקודת המוצא, שניתן לאיין את המסוכנות בקיומה של חלופה מתאימה ובכך עמדנו כפי שקבעה בית המשפט קמא".

אשר למסוכנות הכללית של המעשים נטען, כי בעניין כליפה נדחתה העמדה בה מחזיקה העוררת לעניין קיומו של "מצב חיצוני, בטחוני חיצוני למעשים של הנאשם", תוך שנקבע כי גם במצבים של מלחמה, "שיקולי ביטחון אינם גוברים על זכויות נאשמים, ובכל מקרה צריך לנהל סיכונים ואנו סבורים שנקודת האיזון היא שחרור הנאשם".

26. בכל הנוגע לאמון שניתן לתת במשיב, נטען, כי לא ניתנה למשיב הזדמנות לטעון נגד התסקיר. שירות המבחן זקף לחובתו של המשיב את העובדה שהוא טוען לרדיפה פוליטית, אך זה הוא קו ההגנה שלו בתיק העיקרי, טענה אשר מתבססת "על אכיפה סלקטיבית. זה כתב אישום ראשון ויחיד שהוגש אי פעם על סיסמאות שנאמרו בהפגנה במיוחד כאשר אמרות אלו נאמרו לפני ואחרי ה- 7/10 ולא הוגש כתב אישום כנגד אף אחד. העובדה שהוא חושב שהוא חף מפשע ושיש פה רדיפה פוליטית פוסל את המסקנות שבתסקיר".

לא זו אף זו, המשיב הסביר בתסקיר שהוא "עשה חושבים על מעשיו ושוקל את הדברים והפנים את המיחוס לו ואת האירועים שהתרחשו". הוא הסביר כי "חוויית המעצר מאוד קשה ונותנת את אותותיה". ב"כ המשיב הזכירה כי "בזמנו לא הצלחנו למצוא חלופה מתאימה והיא נפסלה ולכן הוא עוד במעצר. אז פה הגענו לחלופה מתאימה ואין לחברי טענות כנגד החלופה". הודגש, כי "התיק העיקרי טרם התקדם" וכי בית המשפט קמא פירט את מתחם העונש הצפוי בתיקים אלה, "ואף הבהירה לפרקליטות שבין טענתם לעונש מחמיר לעונש הצפוי יש פער מאוד גדול ומעצרו מתקרב לתקופה של העונש".

דין והכרעה

27. לאחר שנתתי דעתי להודעת הערר על צרופותיה, לאחר שעיינתי בתיק של בית המשפט קמא ולאחר שנתתי דעתי לטיעוני הצדדים לפני ולפסיקה אליה הפנו בטיעוניהם, נחה דעתי כי דין הערר להידחות וכי יש להותיר את החלטת בית המשפט קמא על כנה.

28. כידוע, בבואו לדון בבקשה להורות על מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, בוחן בית המשפט את שאלת קיומן של ראיות לכאורה לחובת הנאשם וכן שאלת קיומה

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 24-06-29124 נ' (עציר)

של עילת מעצר. משענה בחיוב על שתי השאלות הנ"ל, מחויב בית המשפט בטרם יורה על מעצר כאמור, לבדוק האם ניתן להשיג את מטרות המעצר בדרך של חלופה אשר פגיעתה בחירותו של הנאשם פחותה ממעצר ממש (סעי' 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות האכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים").

אשר לבקשה לעיון חוזר, בגדרה ניתנה ההחלטה מושא ערר זה, בית המשפט יזדקק לבקשה מעין זו "אם נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה" המקורית (סעי' 52(א) לחוק המעצרים).

29. בענייננו, הבקשה לעיון חוזר נשענת כאמור על שלושה אדנים; חלוף הזמן והתארכות ההליך העיקרי, תנאי המעצר "הקשים והמשפילים" בהם מוחזק המשיב, והצורך בהערכה מחדש של המסוכנות הנשקפת מהמשיב "על רקע החלטות מהעת האחרונה". כל אלה, כך נטען, יש בהם "כדי לסתור את נקודת המוצא כי לא ניתן לתת בו [במשיב - א' ס'] אמון ומחייב לשקול זאת בשנית, באופן שבית המשפט יורה על שחרורו".

לצד הטענה לחלוף הזמן, סבור אפוא המשיב כי נשתנו הנסיבות בענייניו באופן שמחייב לעיין מחדש בהחלטה על מעצרו. שינוי נסיבות אשר מקבל ביטוי בהתארכות ההליכים; בתנאי המעצר "הקשים" וה"לא חוקתיים"; בשינוי בפסיקות בתי המשפט בענייני עבירות הביטוי; בשינוי במדיניות ההפגנות "המעיד על שינוי במצב הביטחוני"; ובחומר ראיות חדש "המכרסם במסוכנותו של המשיב".

30. בהחלטה מושא הערר לא מצא בית המשפט קמא לדון מחדש בראיות לכאורה, תוך שקבע כי לא חל כרסום בעניין זה, שכן העובדה כי מטרת ההפגנה בה נאמרו הקריאות מושא כתב האישום, הייתה הפגנה בתמיכה להפסקת המלחמה בעזה, אינה רלוונטית לעצם היות האמרות בעלות תוכן מסית.

מאידך וכפי שפורט בהרחבה לעיל, מצא בית המשפט קמא, כי בחלוף שמונה חודשים מאז מעצרו של המשיב, מתקיים שינוי בנסיבות אשר מצדיק עיון מחדש בהחלטת המעצר עד תום ההליכים.

31. דעתי כדעתו של בית המשפט קמא. בכגון דא, אף אני סבור, כי בעת הזו, נקודת האיזון השתנתה לטובת העדפת חלופת מעצר בענייניו של המשיב. שכן, גם אם אין לראות בתקופה שחלפה מאז מתן ההחלטה המקורית ביום 16.1.2024 (תקופה של כחמישה חודשים) כחלוף זמן ניכר, לא ניתן להתעלם מהתקופה הכוללת בה נתון המשיב במעצר (כשמונה חודשים) עליה יש להשקיף מבעד משקפת כפולה; כשבעין אחת רואים אנו את השלב המוקדם ביותר

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 24-06-29124 נ' (עציר)

בו נמצא התיק העיקרי שטרם הגיע לכדי בירור לגופן של הראיות, ובעין השנייה את רמת הענישה הנוהגת כפי שזו משתקפת מהפסיקה הענפה בעבירות כגון דא - פסיקה שאת חלקה מנה בית המשפט קמא בעצמו בהחלטתו.

32. אשר לתיק העיקרי, כולם מסכימים כי זה אינו מתקדם בקצב משביע רצון, בעיקר נוכח המניעה מלהביא את המשיב פיזית לדיונים בעניינו (בשים לב להוראת השעה), כך שלא ניתן לשמוע ראיות ולקיים דיוני הוכחות. נוכח פגרת בתי המשפט והארכת תוקף הוראת השעה, המשמעות היא – כפי שציין בית המשפט קמא – כי משפטו של המשיב לגופו של עניין, לא יתחיל לפני חודש ספטמבר הקרוב. פועל יוצא מכך, שבמקרה הטוב ימשיך המשיב לשהות במעצר מאחורי סורג ובריה לכל הפחות תקופה של כאחד עשרה חודשים עד **תחילת** המשפט. לא צריך להיות ספק כי אין המדובר במצב אופטימלי או בהתנהלות דיונית רגילה, הן בכלל, והן באשר לחתירה להגיע לפגיעה מידתית ומאוזנת בחירותו של המשיב, אשר נהנה כמובן מחזקת החפות, חרף הקביעה בדבר קיומן של ראיות לכאורה לחובתו, ובשים לב להוראתו המפורשת של סעי' 21 לחוק המעצרים בדבר הצורך בבחינת חלופת מעצר אשר תשיג את מטרות המעצר מחד גיסא, וכזו שפגיעתה בחירותו של המשיב תהיה פחותה ממעצר ממש.

33. בעניין זה של החלופה ראוי לשוב ולהזכיר, כי בגדרי החלטתו מיום 21.11.2023 בעניינו של המשיב ולאחר שקבע בית המשפט קמא כי מתקיימות ראיות לכאורה לחובתו של המשיב, וכי אף מתקיימות עילת מעצר של מסוכנות לביטחון הציבור "בעוצמה גבוהה" (הגם שהעבירות המיוחסות למשיב, אינן מקימות עילת מעצר סטטוטורית), עבר הוא לבחון קיומה של חלופת מעצר שתוכל לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב. בתוך כך קבע בית המשפט קמא, כי לטעמו "במקרה זה נדרשת חלופה מרוחקת ובפיקוח הדוק, לאחר שהיא תיבחן על ידי שירות המבחן". משמע, כבר אז סבר בית המשפט קמא כי חרף המסוכנות הנשקפת מהמשיב, לא ניתן לומר כי אין בנמצא כל חלופה אשר יהיה בה כדי לאיין את מסוכנותו. בסופו של דבר, משלא נמצאה חלופה כאמור ונוכח התרשמות שירות המבחן כי מערך הפיקוח שהוצע אינו סמכותי, לצד ההתרשמות באשר למאפייניו של המשיב והסיכון המשמעות להישנות מעשים עוברי חוק, הורה בית המשפט קמא על מעצרו של המשיב מאחורי סורג ובריה.

ודוק, החלטת בית המשפט קמא ניתנה לאחר שהוגש תסקיר מעצר משלים בו נבדק מערך פיקוח חלופי שהוצע ושגם הוא לא נמצא מתאים. בית המשפט קמא לא הסתפק בהתרשמות שירות המבחן בתסקיר המשלים, אלא שמע בעצמו את המפקחים החלופיים המוצעים והגיע למסקנה כי אין במערך הפיקוח שהוצע כדי להיות פיקוח אפקטיבי כלפי המשיב. משכך ונוכח הסיכון הנשקף מהמשיב, שבעברו היה מעורב בעבירות אלימות

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 24-06-29124 נ' (עציר)

והפרת הוראה חוקית בנסיבות דומות, סבר בית המשפט קמא אז, כי לא ניתן לתת אמון במשיב ולהורות על שחרורו לחלופה שהוצעה, כאשר אין בה כדי להפחית את הסיכון הנשקף מהמשיב במידה סבירה.

34. כעת, ובשים לב לשינוי בנקודת האיזון, נוכח כל אשר תואר לעיל, כאשר התיק העיקרי אינו מתקדם לשום מקום, וחרף קיומו של הסיכון להישנות העבירות מצדו של המשיב, כפי שעמד על כך שירות המבחן בתסקיר המעצר האחרון שהוגש בעניינו, היה אך טבעי כי בית המשפט קמא, כאשר הוצג לו מערך פיקוח ראוי ובהרחקה מעיר מגוריו של המשיב, אום אל פחם, יגיע למסקנה כי בחלופה המוצעת, שכזכור כוללת מעצר באיזוק לצד פיקוח אנושי וערבויות, יש כדי לאיין במידה סבירה את הסיכון הנשקף מהמשיב.

35. אשר לרמת הענישה, הפנה בית המשפט קמא בהחלטתו מושא הערר למספר פסקי דין בהם עתרה המדינה "בגין ביצוע עבירות דומות, כאשר מדובר באירוע אחד", למתחם המתחיל מששה חודשי מאסר "ובחלק מהמקרים כאשר דובר בקריאה ישירה ב- 9 חודשי מאסר". בית המשפט קמא לא התעלם מהעובדה כי המשיב "במהלך האירוע אמר מספר אמרות, אך לכאורה מדובר באירוע פלילי אחד" ובהתאם אף לא יוחס למשיב ריבוי עבירות.

אי לכך וחרף הצהרת המדינה כי בדעתה לעתור לעונש חמור יותר בעניינו של המשיב, קבע בית המשפט קמא, כאמור, כי עלול להיווצר מצב בו תעלה תקופת מעצרו של המשיב "בצורה משמעותית על העונש לו הוא צפוי בסיום ההליך במידה ויורשע".

גם בכך אין לי אלא להסכים עם בית המשפט קמא.

די בעניין זה אם נפנה לדבריו של בית המשפט העליון בבש"פ 5407/23 אלסאנע נ' מדינת ישראל (20.7.2023) אותם ציטט בית המשפט קמא, ואין טעם לשוב ולהביאם שוב כאן.

36. ומה לגבי המלצת שירות המבחן? שהרי העוררת מלינה על כך שבית המשפט קמא לא נתן "משקל מספק לעמדת שירות המבחן ועברו הפלילי ומבלי שקיימים טעמים כבדי משקל המצדיקים סטייה מהמלצתו".

מצאתי לדחות טענות אלה של העוררת. כידוע בית המשפט הדין בשאלת מעצרו של נאשם אינו כבול להמלצות שבתסקיר שירות המבחן. ראו לדוגמא בש"פ 2006/10 מדינת ישראל נ' פלוני (15.3.2010).

בית המשפט המחוזי בחיפה

16 יוני 2024

עמ"י 24-06-29124-נ' (עציר)

37. והנה, בית המשפט קמא בשונה מהתרשמות שירות המבחן, שמע את המפקחים המוצעים והתרשם מהם "כאנשים אחראים", אשר מגנים את מעשי המשיב ומבינים היטב את האחריות המוטלת עליהם, וכפי שצייתי לעיל בהרחבה מתוך החלטתו של בית המשפט קמא.

במסקנתו כאמור אשר פורטה בהרחבה לעיל, פירט בית המשפט קמא את קביעותיו, ואת הגעתו לתוצאה שונה מזו עליה המליץ שירות המבחן. לא מצאתי כי נפלה שגגה תחת ידו של בית המשפט קמא או כי הטעמים שנמנו על ידו אינם מצדיקים את הסטייה מהמלצת שירות המבחן.

כאמור, בסופו של יום מי שאמון על בחינת חלופת מעצר ותנאיה, התאמתה לנאשם העומד לדין ומאפייניו, ויכולתה להשיג את מטרות המעצר, תוך פגיעה מידתית בחירותו של הנאשם, הוא בית המשפט ולא שירות המבחן.

38. לא מצאתי גם כי בית המשפט קמא שגה בכך שהעריך, כי התקופה של שמונה חודשים בהם היה המשיב עצור "בתנאי כליאה קשים, הגם שהם חוקיים, מהווה גורם מרתיע משמעותי".

סוף דבר

39. כעולה מכל הנ"ל הוא, שדין הערר להידחות.

עם מילוי התנאים שקבע בית המשפט קמא, ניתן יהיה לשחרר את המשיב מחזקת שבי"ס, על מנת שיתאפשר לו להגיע לכתובת שנקבעה למעצר באיזוק אלקטרוני בכפר זלאפה.

ניתנה היום, י' סיוון תשפ"ד, 16 יוני 2024, בנוכחות הצדדים.

אינאס סלאמה, שופט

